

คู่มือการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

จัดทำโดย

“ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ”

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

คำนำ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ บัญญัติว่า หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และตามประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะต้องจัดให้มีสถานที่ และจัดให้มีข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนสามารถใช้ใน การค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารหรือเข้าตรวจดูได้โดยสะดวก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเรียกสถานที่ดังกล่าวว่า “ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ”

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติในการนำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงาน ดังนั้น ในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งทางกายภาพ และอิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์) จึงต้องมีทั้งข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙

ระยะเวลาที่ผ่านมา หน่วยงานของรัฐมักประสบปัญหาและมีคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้ถูกต้องตามที่กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกี่ยวกับเรื่อง การคัดเลือกและนำข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานมีอยู่ใส่ในแฟ้มอนุมาตราต่าง ๆ ในมาตรา ๗ และ ๙ ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ มีความเข้าใจที่ถูกต้องและ ชัดเจนมากขึ้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงได้ดำเนินการจัดทำคู่มือ การจัดตั้งศูนย์ ข้อมูลข่าวสารของราชการฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานได้ตาม สมควร และสามารถดำเนินการจัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่มีความครบถ้วน ถูกต้อง อันจะเป็น ประโยชน์และสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนอย่างแท้จริง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
เหตุผลและความจำเป็น	๑
ความหมายของข้อมูลข่าวสารราชการ	
สาระสำคัญของกฎหมาย	๔
หลักการและเหตุผลของ พรบ ข้อมูลข่าวสาร	๕
เจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสาร	๖
สิทธิการรับรู้หรือรับทราบข้อมูลข่าวสาร	
สิทธิของประชาชน	๗
ประชาชนจะใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานได้กรณีใดบ้าง	๙
หน้าที่ของศูนย์ข้อมูลสาร	๑๐
การบริหารศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	๑๑
การให้บริการศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	๑๒
การกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาต	๑๓
การกำหนดแนวการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่	
เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร	๑๔
เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำหน่วยงาน	๑๕
การดำเนินงานผลการดำเนินงาน	๑๖
การสรุปผลดำเนินงาน	๑๖

เหตุผลและความจำเป็น

การให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนไทย ได้ก้าวสู่ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงได้ในทางปฏิบัตินับแต่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นมา ก่อนหน้านั้น เป็นที่ยอมรับกันว่า สิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีอยู่อย่างจำกัด การดำเนินงานของส่วนราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อยู่ภายในกรอบปฏิบัติของระบบราชการ ซึ่งถือการปกปิดเป็นหลัก เปิดเผยเป็นกรณียกเว้น เนื่องจากขาดความชัดเจนในเรื่องของการจัดระบบและการบริหารจัดการ และการบริการข้อมูลข่าวสาร จึงส่งผลให้การบริหารราชการและการให้บริการแก่ประชาชนไม่เป็นไปด้วยดี การดำเนินการที่ผ่านมาจึงเป็นเพียงการปฏิบัติตามความคิดเห็น หรือการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นี้ มีเจตนารมณ์อันเป็นความคิดพื้นฐานสำคัญอยู่ ๕ ประการ คือ

๑. เพื่อเป็นการประกันสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน (Rights to know) ในการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐอย่างกว้างขวาง และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารของหน่วยงานของรัฐ อันจะนำไปสู่กระบวนการบริหารของรัฐที่เป็นธรรม เสมอภาค และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

๒. เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศให้มั่นคงและส่งเสริมความเป็นรัฐบาลโดยประชาชน

๓. เพื่อความจำเป็นในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารบางประเภท (need to protect) ซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของรัฐประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน และคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของทางราชการไปพร้อมกัน

๔. เพื่อส่งเสริมการปฏิรูประบบราชการ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและต่อประชาชน

๕. เพื่อการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ โดยการจำแนกและจัดระบบ เพื่อให้การนำไปใช้ประโยชน์ (การเปิดเผย) และการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

จากเจตนารมณ์ข้างต้น ทำให้เนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในหมวดที่ ๑ นับตั้งแต่มาตรา ๗ - ๑๓ จึงได้บัญญัติถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องส่งลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู และข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชนผู้ขอ

ส่วนในหมวดที่ ๒ มาตรา ๑๔ - ๒๐ ได้บัญญัติถึงการไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยให้คำนึงถึงองค์ประกอบหลักสามประการ คือ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐเป็นประการที่หนึ่ง ประโยชน์สาธารณะเป็นประการที่สอง และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องเป็นประการที่สาม นอกจากนี้ยังให้คำนึงถึงข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ขณะที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบหากกระทำโดยสุจริต

ส่วนในหมวดที่ ๓ มาตรา ๒๑ - ๒๕ ได้บัญญัติถึงการเปิดเผยและการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ

ส่วนในหมวดที่ ๔ มาตรา ๒๖ ได้บัญญัติถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารประเภทเอกสารประวัติศาสตร์ เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

นอกจากนี้ ยังได้มีการบัญญัติถึงที่มา อำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเอาไว้ในหมวดที่ ๕ มาตรา ๒๗ - ๓๔ ตลอดจนบัญญัติถึงที่มา อำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในเรื่องเกี่ยวกับที่มา และอำนาจหน้าที่ไว้ในหมวดที่ ๖ มาตรา ๓๕ - ๓๙ บัญญัติถึงบทกำหนดโทษไว้ในหมวดที่ ๗ มาตรา ๔๐ - ๔๑ และบัญญัติถึงบทเฉพาะกาลในมาตรา ๔๒ - ๔๓

จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดภารกิจต่างๆ ให้หน่วยงานของรัฐ อันได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐ หน่วยงานต่างๆ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ให้มีหน้าที่ใหม่หลายประการซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และประกาศของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตลอดจนมติคณะรัฐมนตรีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของข้อมูลข่าวสารราชการ

สาระสำคัญของกฎหมาย

รัฐบาลได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง รวมทั้งมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารและการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐ อันเป็นการส่งเสริมให้มีรัฐบาลที่บริหาร บ้านเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนมากยิ่งขึ้น

๒. เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องเปิดเผย หรือ อาจไม่เปิดเผย เพื่อให้ชัดเจนต่อการปฏิบัติโดยจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ หรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน

๓. เพื่อคุ้มครองการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลในส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ

คำนิยาม

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใดๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูป ของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย फिल्म การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครอง หรือ ควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุม การประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้น หรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียง ของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆของรัฐ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาล โดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้ว จะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติ หรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตย ให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตน ประการหนึ่งกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมอีก ประการหนึ่ง

เจตนารมณ์ของกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

- ♦ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐอย่างกว้างขวางให้สามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริง
- ♦ เพื่อส่งเสริมให้รัฐบาลเป็นไปโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น
- ♦ เพื่อกำหนดข้อยกเว้นที่ชัดเจนสำหรับข้อมูลข่าวสารที่อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผย
- ♦ เพื่อคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ

สิทธิการรับรู้หรือรับทราบข้อมูลข่าวสารของราชการ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๖ บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิได้ รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ ในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัย ของประชาชน หรือ ส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่ กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของประชาชน

สิทธิของประชาชนตามกฎหมาย

๑. สิทธิได้รู้ (Right to Know)

๑.๑ สิทธิได้รู้ตามมาตรา ๗ (เรื่องที่ต้องให้รู้)

ประชาชน : มีสิทธิตรวจสอบ

หน่วยงานของรัฐ : หน้าที่

๑. นำพิมพ์ลงในราชกิจจานุเบกษา

๒. จัดพิมพ์และเผยแพร่

๑.๒ สิทธิได้รู้ตามมาตรา ๘ (เรื่องที่สนใจ)

ประชาชน : มีสิทธิตรวจสอบ

หน่วยงานของรัฐ : หน้าที่

๑. จัดสถานที่ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๒. นำข้อมูลข่าวสารมาตั้งแสดงในสถานที่ตาม ข้อ ๑.

๓. จัดทำดัชนีสำหรับค้นหา

๔. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าตรวจสอบ

๑.๓ สิทธิได้รู้ตามมาตรา ๑๑ (เรื่องที่ยากรู้)

ประชาชน : ใช้สิทธิได้ด้วยการยื่นคำขอ

หน่วยงานของรัฐ : หน้าที่

๑. บริการและอำนวยความสะดวก
๒. พัฒนาระบบจัดเก็บเอกสาร
๓. จำแนกประเภทข้อมูลข่าวสารฯ
๔. จัดหาข้อมูลให้ตามคำขอ
๕. คัดสำเนาและรับรองสำเนา

๑.๔ สิทธิได้รับสำเนาและขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง

ประชาชน : ใช้สิทธิได้ด้วยการยื่นคำขอ

หน่วยงานของรัฐ : หน้าที่

๑. คัดสำเนาและรับรองสำเนา
๒. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม

ประชาชนจะใช้สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐได้ในกรณีใดบ้าง

ประชาชนสามารถใช้สิทธิร้องเรียนได้ต่อเมื่อเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้

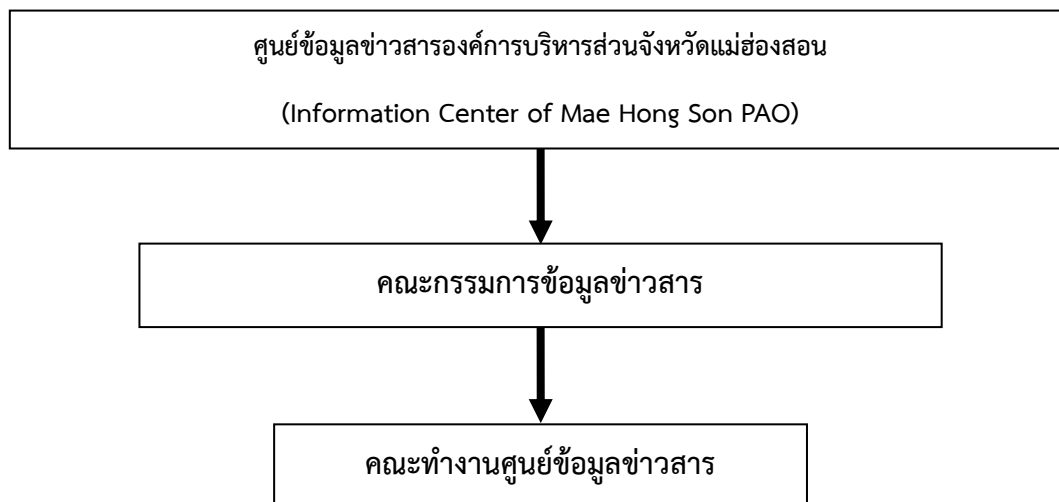
๑. กรณีไม่นำข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
๒. กรณีไม่จัดข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๘ ให้ประชาชนตรวจสอบได้
๓. กรณีไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ใช้สิทธิขอข้อมูลตามมาตรา ๑๑
๔. กรณีไม่ให้คำแนะนำที่ถูกต้องหรือไม่ส่งคำขอให้หน่วยงานผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารพิจารณาตาม มาตรา ๑๒
๕. กรณีไม่แจ้งให้ผู้มีประโยชน์ได้เสียเสนอคำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการตาม มาตรา ๑๗
๖. กรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓
๗. กรณีเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลตามมาตรา ๒๔
๘. กรณีกระทำความผิดต่อสิทธิของเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๕ (ยกเว้นเป็นกรณีตามมาตรา ๒๕ วรรคสี่)
๙. กรณีไม่ส่งมอบข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ให้กับหอจดหมายเหตุเพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชน ได้ศึกษาค้นคว้าตามมาตรา ๒๖
๑๐. กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือไม่ให้บริการข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๓
๑๑. กรณีไม่ได้รับความสะดวกในการใช้สิทธิรู้ข้อมูลข่าวสารโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามมาตรา ๑๓
๑๒. กรณีหน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอและผู้ร้องขอไม่เชื่อว่า เป็นความจริง (มาตรา ๓๓)

หน้าที่ของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารมีหน้าที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนที่เข้ามาตรวจสอบ ศึกษา ค้นคว้า ขอสำเนา ตลอดจนเผยแพร่ จำหน่ายแจกจ่ายข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีหน้าที่โดยสรุป ดังนี้

๑. จัดระบบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตราอื่นๆ ที่หน่วยงานในสังกัดนั้น ส่งมาให้และจัดทำดัชนีหรือบัญชี เพื่อให้ประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารได้เอง
๒. จัดทำสมุดทะเบียนสำหรับผู้มาขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร
๓. การทำสำเนา หรือสำเนาที่มีค่าธรรมเนียมถูกต้องสำหรับข้อมูลข่าวสารที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบให้แก่ผู้ขอ
๔. กรณีการขอข้อมูลข่าวสารตามมาตราอื่นๆ ซึ่งไม่มีในศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้ส่งคำขอไปยังหน่วยงานเจ้าของเรื่องพิจารณา
๕. กรณีเป็นข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานอื่น ให้แนะนำให้ไปขอ ณ หน่วยงานนั้น (มาตรา ๑๒ วรรคแรก)
๖. การประสานงาน การแจ้งนัดหมาย การมอบสำเนาข้อมูลข่าวสารตามข้อ (๔) ให้แก่ผู้ขอ
๗. การประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

การบริหารศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

การให้บริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการให้บริการข้อมูล ข่าวสารแก่ประชาชนใน ๕ ช่องทาง ดังนี้

๑. การให้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำหรับประชาชนที่มาติดต่อด้วยตนเองโดยศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ได้จัดวางระบบการให้บริการประชาชนมาติดต่อที่จุดเดียว ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ จะดำเนินการให้บริการแล้วเสร็จทุกขั้นตอนโดยประชาชนไม่ต้องไปติดต่อที่หน่วยงานอื่นๆ อีก เช่น การติดต่อกับ หน่วยงานเจ้าของข้อมูลกรณีที่ข้อมูลที่ประชาชนต้องการไม่มีที่ศูนย์ข้อมูล เป็นต้น

๒. การให้บริการทางไปรษณีย์ ประชาชนสามารถส่งคำขอข้อมูลข่าวสารมายังศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ฯ และศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ ก็จะส่งข้อมูลข่าวสารให้ทางไปรษณีย์

๓. การให้บริการทางโทรสาร สำหรับกรณีที่ข้อมูลที่ประชาชนขอมีจำนวนไม่มากนัก และประชาชนมี ความประสงค์จะให้ส่งข้อมูลข่าวสารให้ทางโทรสาร

๔. การให้บริการทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ประชาชนสามารถส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์มาขอข้อมูล ส่งศูนย์ข้อมูลฯ จะจัดส่งข้อมูลข่าวสารให้ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์เช่นกัน

๕. การให้บริการทางเว็บไซต์ <http://www.mhs-pao.com> ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูข้อมูล ข่าวสาร และ download ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการได้ตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง

การกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

๑. การเข้าตรวจดู ศึกษา ค้นคว้า การขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร หรือสำเนาข้อมูลข่าวสารที่มีคำรับรอง ถูกต้อง ของข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ให้เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ข้อมูล เป็นผู้อนุญาต

๒. ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงาน ให้เป็นดุลยพินิจของหัวหน้าหน่วยงาน หรือ เจ้าของเรื่องหรือเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำหน่วยงาน หรือผู้แทนที่จะพิจารณาอนุญาตในกรณีที่มีเหตุอันควร สงสัยว่าจะเปิดเผยได้หรือไม่ ให้นำเสนอผู้ที่ได้รับมอบหมาย

๓. การมีคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่กฎหมายกำหนดให้มีต้องเปิดเผย ก็ได้ ให้เป็นดุลย พินิจของผู้ที่ได้รับมอบหมาย

๔. การให้บริการข้อมูลข่าวสารทางโทรสารและทางไปรษณีย์ให้หัวหน้าหน่วยงาน เป็นผู้อนุญาต

๕. การยกเว้นค่าธรรมเนียมให้หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ที่หัวหน้าหน่วยงานมอบหมาย เป็นผู้อนุญาต หรือผู้ขอข้อมูลเตรียมอุปกรณ์มาเอง

การกำหนดแนวการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลข่าวสาร

เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ให้ปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้ผู้มาติดต่อลงทะเบียนในสมุดการเข้าตรวจดู/หรือเขียนแบบคำขอสำเนาตามแบบที่ศูนย์ฯ กำหนด
๒. ตรวจสอบลงทะเบียนหรือแบบคำขอสำเนาข้อมูลข่าวสารที่ผู้มาติดต่อว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ใน ความครอบครองของศูนย์ฯ หรือไม่
๓. กรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ผู้มาติดต่อต้องการตรวจดู/ขอสำเนาอยู่ในความครอบครองของศูนย์ฯ ให้เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ฯ อนุญาตให้ผู้มาติดต่อเข้าตรวจดู หรืออนุญาต และจัดทำสำเนาข้อมูล ข่าวสารและคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารให้ผู้มาติดต่อได้โดยบันทึกการอนุญาตลงในแบบคำขอด้วย
๔. กรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ผู้มาติดต่อขอเข้าตรวจดู/ขอสำเนาไม่อยู่ในความครอบครองของศูนย์ฯ ให้เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ฯ ส่งแบบคำขอให้กับเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำหน่วยงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อดำเนินการขออนุญาตและจัดหาข้อมูล ข่าวสาร หรือจัดทำสำเนาและคำรับรองถูกต้อง ของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวส่งมอบให้เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ฯ เพื่อส่งมอบผู้มาติดต่อ
๕. กรณีที่ข้อมูลข่าวสารที่ผู้มาติดต่อขอเข้าตรวจดู/ขอสำเนาไม่อยู่ในความครอบครองของสำนักงานคลัง จังหวัดเชียงราย ให้เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ฯ ให้คำแนะนำเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ ครอบครองข้อมูลข่าวสารนั้น
๖. การเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารไม่ต้องเรียกเก็บค่าใช้จ่าย สำหรับการขอสำเนาเมื่อได้จัดทำสำเนาหรือ ได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำหน่วยงาน แล้วให้เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ฯ
๗. การจัดทำสำเนาบนแผ่นกระดาษให้เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ฯ จัดทำ สำเนาโดยใช้เครื่อง ถ่ายเอกสารเป็นหลัก เว้นแต่ไม่สามารถดำเนินการได้ หรือผู้มาติดต่อต้องการให้จัดทำสำเนาโดยเครื่องพิมพ์ คอมพิวเตอร์ก็ให้ดำเนินการตามความต้องการของผู้มาติดต่อ

๘. การจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารให้เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ปฏิบัติ ดังนี้

๘.๑ แจ้งให้ผู้มาติดต่อทราบถึงเหตุผลข้อขัดข้อง

๘.๒ นัดหมายให้มารับสำเนาข้อมูลข่าวสารในวันที่คาดว่าจะสามารถดำเนินการ ได้แล้วเสร็จ

๙. การจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารลงบนสื่อประเภทอื่นๆ ที่มีใช้กระดาด เช่น แผ่น disc ให้เจ้าหน้าที่ ประสานงานประจำศูนย์ฯ รับเรื่องไว้ดำเนินการได้เฉพาะ กรณีที่ผู้ มาติดต่อได้นำสื่อที่ต้องการให้จัดทำสำเนามาส่ง มอบให้ด้วยแล้วเท่านั้น

๑๐. การรับสำเนาข้อมูลข่าวสารตามนัดหมายให้ดำเนินการ ส่งมอบสำเนา ข้อมูลข่าวสารให้ผู้มาติดต่อ

๑๑. เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ต้องไม่อนุญาตให้ผู้มาติดต่อนำข้อมูล ข่าวสารต้นฉบับออกนอก ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ หรือให้ยืมนำไปจัดทำสำเนาเอง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความเสียหาย หรือการสูญหายของข้อมูล ข่าวสาร

เจ้าหน้าที่ประสานงานประจำหน่วยงาน มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. เมื่อได้รับแบบคำขอข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำศูนย์ให้ ดำเนินการ ตรวจสอบว่ามีข้อมูลข่าวสารที่ผู้มาติดต่อต้องการหรือไม่ ถ้าไม่มีให้บันทึก ในแบบคำขอแล้วส่งให้เจ้าหน้าที่ ประสานงานประจำศูนย์ ทราบโดยไม่ชักช้า

๒. กรณีที่พบว่าข้อมูลข่าวสารที่ผู้มาติดต่อต้องการมีอยู่ในความครอบครองของ หน่วยงานให้ ดำเนินการขออนุญาตจากผู้มีอำนาจอนุญาตตามประกาศ เรื่องการ กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าตรวจดู ศึกษาค้นคว้า หรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของ ราชการ

๓. กรณีข้อมูลข่าวสารที่ผู้มาติดต่อขอตรวจดู/ขอสำเนาเป็นข้อมูลข่าวสารที่กฎหมาย มิได้ กำหนดให้หน่วยงานต้องจัดไว้เพื่อประชาชนเข้าตรวจดู หรือข้อมูลที่ถูกกฎหมายกำหนดให้มิ ต้องเปิดเผยก็ได้ หรือ หน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลสงสัยว่าสมควรจะเปิดเผยหรือไม่ หรือ เห็นควรไม่อนุญาตตามคำขอให้เจ้าหน้าที่ ประสานงานประจำหน่วยงานแจ้งเจ้าหน้าที่ ประสานงานประจำศูนย์ทราบเพื่อชี้แจงเหตุผลให้ผู้มาติดต่อทราบ ถ้าผู้มาติดต่อยืนยัน ต้องการให้เปิดเผยข้อมูลก็ให้รับเรื่องไว้ โดยใช้แบบ คำขอตามที่กำหนดแล้วส่งเรื่องให้ฝ่ายที่ ได้รับมอบหมายพิจารณา

การรายงานผลดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

การรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารต่อหัวหน้าส่วนราชการ
ประจำเดือน ๆ ละ ๑ ครั้ง ในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. การจัดส่งข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานให้ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
๒. การให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
๓. การปฏิเสธการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
๔. การเข้าศึกษาดูงานศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ

การสรุปรายงานผล

การสรุปรายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ไว้ในรายงาน
ประจำปีของหน่วยงาน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เรื่องรายงาน
เกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารสารปีละ ๑ ครั้ง